

Apstiprinu
Liepājas Valsts tehnikums

Direktors _____
(A.Ruperts)
2023.gada 2.janvāris

DDI – 41 – 2023

**DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA DARBAM AR
SLĪPĒŠANAS - ASINĀŠANAS IEKĀRTU**

Izstrādāta pamatojoties uz Darba aizsardzības likuma 14.pantu un MK 10.08.2010
noteikumiem Nr.749 «Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos»

1. Vispārējās darba aizsardzības prasības

1.1. Patstāvīgi darbu drīkst veikt personas ne jaunākas par 18 gadiem, kurām veikta medicīniskā veselības pārbaude pirms stāšanās darbā, ievadinstruktaža, sākotnējā instruktaža darba vietā un drošu darba veikšanas paņēmieni apmācība.*

* *Nosacījumi par vecumu, medicīnisko pārbaudi nav attiecināmi uz izglītojamiem mācību procesā.*

1.2. Vienu reizi 12 mēnešos strādājošiem jāiziet atkārtota instruktaža. Personas, kas nav instruētas un apmācītas, patstāvīgi darbu veikt nedrīkst. Ja strādājošie neievēro darba aizsardzības noteikumus, viņiem jāiziet atkārtota instruktaža.

1.3. Strādājošā pienākumi:

1.3.1. veikt tikai to darbu, kuram viņš ticis apmācīts un izgājis darba aizsardzības instruktažu;

1.3.2. ievērot iekšējās darba kārtības noteikumus;

1.3.3. smēķēt tikai īpaši norādītās vietās;

1.3.4. izmantot instrumentus un palīgierīces, ko paredz darba veikšanas tehnoloģija;

1.3.5. izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus.

1.4. Prasības darba galda iekārtošanai un tehnoloģiskā procesa organizācijai:

1.4.1. darba vieta un iekārtas jāuztur darba kārtībā, no to mehānismiem regulāri jātīra putekļi, tās jāeļļo un jāregulē;

1.4.2. darbāgaldu pievada iezogojumiem jābūt atveramiem, ērtiem apkalpošanā, konstruktīvi sasaistītiem ar darbāgaldiem un jāaizsedz pievadi no visām pusēm. Noņemamie iezogojumi (vairogi, durtiņas) ir pieļaujami tādā gadījumā, ja darbmašīnas konstrukcija neļauj lietot atveramus;

1.5. Ugunsdrošības pasākumi:

1.5.1. nesmēķēt un nelietot atklātu uguni darba vietās un ugunsnedrošās zonās;

1.5.2. ievietot izlietoto slaukamo materiālu un eļļainos slaukus metāla kastēs ar cieši pieguļošiem vākiem;

1.5.3. nodrošināt brīvu pieeju ugunsdzēsamajiem līdzekļiem.

1.6. Elektrodrošības prasības:

1.6.1. elektroierīcēm un visām metāla, daļām, kuras var nokļūt zem sprieguma, jābūt droši izolētām un iezemētām;

1.6.2. darba zonas vietējā apgaismojumā spriegums nedrīkst būt lielāks par 36 V;

1.6.3. pārnēsājamo rokas gaismekļu spriegumam jābūt ne lielākam par 12 V.

1.7. Darba higiēnas prasības darba vietai:

1.7.1. gaisa temperatūrai jābūt diapazonā no 16 līdz 23° C aukstajā gadalaikā, no 16 līdz 27° C siltajā laikā;

1.7.2. relatīvajam mitrumam jābūt diapazonā no 30 līdz 70 %;

1.7.3. gaisa kustības ātrums nedrīkst pārsniegt 0,4 m/s;

1.7.4. darba vietas -apgaismojumam jābūt ne mazākam par 300 lx; gaismekļa konstrukcijai jāpasargā, acis no spuldzes apžilbinošās, ietekmes.

1.8. Darbinieks ir tiesīgs, atteikties veikt darbu, vai pārtraukt to, ja darba devējs nav - nodrošinājis nekaitīgus un drošus apstākļus.

2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori

2.1. iespējamais kontakts ar rotējošām un kustīgām darbmašīnu daļām;

2.2. iespējamās detaļas izsviešana, tai esot nenoturīgai;

2.3. paaugstinātais trokšņa līmenis darba zonā;

2.4. iespējamā strādājošā elektrotrauma;

2.5. iespējamā trauma, saskaroties ar slīpripi;

- 2.6. dzirksteles;
- 2.7. abrazīvie putekļi;
- 2.8. nogurums.

3. Individuālie aizsardzības līdzekļi

- 3.1. Cimdi;
- 3.2. Aizsargbrilles;
- 3.3. Aizsargapģērbs;
- 3.4. Aizsargapavi;
- 3.5. Galvassega.

4. Darba aizsardzības prasības uzsākot darbu

- 4.1. Sakārtot darba apģērbu; apģērbam jābūt - piegulošam, taču tas nedrīkst traucēt kustēties, piedurkņu aproces aizpogātas vai apsietas uz delnas pamatnes; mati jāsavāc zem galvassegas, apģērba vai saišu gali nedrīkst nokarāties. Aizliegts strādāt, ja kājās ir viegli apavi (čības, sandales u. tml.). Sagatavot individuāls aizsardzības līdzekļus.
- 4.2. Pārlicinieties vai slīpripas disks nav ieplīsis, un pārbaudiet, kā tas ir nostiprināts.
- 4.3. Pārbaudiet darbmašīnas saņemējumu.
- 4.4. Paejiet sāpus no bīstamās zonas un pārbaudiet darbmašīnu tukšgaitā.
- 4.5. Tieši pirms darba sākuma uzlieciet aizsargbrilles.
- 4.6. Par konstatētiem, iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem ziņot darba devējam. Darbu uzsākt tikai pēc trūkumu novēršanas.

5. Darba aizsardzības prasības darba laikā

- 5.1. Apstrādājamo detaļu stingri turot lēnām, bez grūdieniem tuvināt slīpripas diskam, nedaudz augstāk par tā horizontālo asi.
- 5.2. Instrumentu asinot vai detaļu apstrādājot, izmantot pareizi noregulētu atbalstu.
- 5.3. Pie asināmā instrumentālai detaļas nepieskarties, bet instrumenta un slīpripas saskari noteikt pēc dzirkstelēm. Apstrādāšanas rezultātu noteikt tad, kad detaļa attālināta no slīpripas.
- 5.4. Neasināt uz diska sānu virsmas.
- 5.5. Necensties noteikt instrumenta uzasināšanas kvalitāti ar tausti.
- 5.6. Nelikt uz darbmašīnas asināmos instrumentus, šablonus un citus priekšmetus.
- 5.7. Ja vajag atiet no darbmašīnas, izslēgt to un sagaidīt tās pilnīgu apstāšanos.
- 5.8. **Aizliegts:**
 - 5.8.1. iekārtu vai mehānismu remonts to darba vai tukšgaitas laikā;
 - 5.8.2. strādāt kailu, nenosegtu elektrisko vadu un elektroiekārtu spaiļu tiešā tuvumā, ja tie atrodas zem sprieguma;
 - 5.8.3. atstāt jebkādu instrumentus, slauķus, detaļas u.tml. uz darbojošos iekārtu virsmām.
 - 5.8.4. Darba laikā lietot IAL.

6. Darba aizsardzības prasības darba beigās

- 6.1. Sakārtot darba vietu, no iekārtām (mehānismiem) notīrīt netīrumus (putekļus, metāla skaidas u. tml.); notīrīt un ieeļļot darbagalda daļas, kurās ir berze.
- 6.2. Atlikumu novākšanu no iekārtu virsmas, kā arī no specapģērba veikt tikai ar birstītes, slotiņas vai putekļu sūkšanas iekārtu palīdzību. Nav pieļaujama darbagalda un apģērba nopūšana ar saspiesto gaisu.
- 6.3. Instrumentus un palīgierīces (inventāru), kas izmantoti darbu veikšanai, nodot

- instrumentu glabātavā vai nolikt tiem speciāli paredzētā vietā.
- 6.4. Veikt nepieciešamās sanitāri - higiēniskās prasības.
 - 6.5. Pārbaudīt vai ir visas iekārtas ir atslēgtas no sprieguma.
 - 6.6. Par visiem pamanītajiem trūkumiem ziņot tiešajam vadītājam.
 - 6.7. IAL pēc darba beigām, sakārtot no novietot atsevišķos skapīšos.

7. Darba aizsardzības prasības ārkārtas gadījumos

- 7.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties darbs jāpārtrauc un jāziņo darba devējam, jāveic pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad jāizsauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests pa tālr. 112, nosaucot ugunsgrēka vietas adresi un savu vārdu, uzvārdu, telefona numuru.
- 7.2. Rodoties bīstamībai, kas var izsaukt nelaimes gadījumu, darbs nekavējoties jāpārtrauc un jābrīdina citi tuvumā strādājošie.
- 7.3. Traumas vai nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoši jāsniedz pirmā palīdzība vai jāizsauc Neatliekamā medicīniskā palīdzība pa tālr. 113, uzrādot nelaimes gadījuma precīzu adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 7.4. Par darba laikā iegūtajām traumām nekavējoties jāziņo darba devējam.
- 7.5. Notikuma vietā jā saglabā pēc avārijas vai nelaimes gadījuma izveidojusies situācija. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu, vai arī traucēta transporta kustība.

8. Darbinieka atbildība par instrukcijas noteikumu pārkāpumiem

Par instrukcijas prasību neizpildīšanu, darba disciplīnas pārkāpumiem, atkarībā no pārkāpuma rakstura un sekām, kas radušās pārkāpuma rezultātā pēc pastāvošās likumdošanas vainīgajai personai piemērojama paredzētā disciplinārā, civiltiesiskā vai kriminālā atbildība.

Personas, kuras pārkāpušas darba aizsardzības noteikumus atkarībā no kaitējuma raksturu un sekām var tikt sauktas pie disciplinārās, civiltiesiskās vai kriminālās atbildības.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālrunis - 112
Neatliekamās medicīniskās palīdzības tālrunis – 113

Sagatavoja LVT darba aizsardzības speciālists